

1. розробити перспективні шляхи використання для кожного виду відходів, що дозволять зменшити їх обсяги на ділянках підприємства та в природних екосистемах і водночас приносити екологічну та економічну вигоду;
2. звернути увагу на такі способи вирішення проблеми, які зменшать вплив виробничої діяльності на навколишнє середовище;
3. покращити законодавство України з питань екологічного менеджменту та державну політику у цьому напрямі;
4. розробити інноваційний механізм впровадження систем екологічного менеджменту на підприємствах України.

На сучасному етапі науково-технічного прогресу, разом з підвищенням екологічних вимог до технологій виробництва, екологічний менеджмент стає вирішальним фактором економіки, що визначає її подальший ефективний розвиток. Таким чином, важливо враховувати екологічні вимоги під час управління виробництвом, розробки нової продукції, маркетингових операцій, управління персоналом та фінансами, що вимагає формування системи екологічного менеджменту на підприємствах.

Перелік використаних джерел:

1. Касич А. О., Паламарчук В. А. Завдання екологічного менеджменту через призму розвитку концепції корпоративної відповідальності. *Економіка та суспільство*. Випуск # 31. 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-3>
2. Василенко Л.О., Березницька Ю.О., Жукова О.Г. Розвиток екологічного менеджменту на підприємстві в умовах глобалізації економіки України. *Економіка та держава* № 8/, 2017. С. 62-65.

Павло Курніта, Лариса Вергун
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА УПРАВЛІННЯ ТА ЛІДЕРСТВО В СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Глобальні трансформації у суспільстві, що включають тотальну цифровізацію та зростаючу конкуренцію у всіх сферах, вимагають перегляду змісту, функцій і ролі менеджера у будь-якій організації.

Однією з найбільш серйозних проблем теорії і практики менеджменту є підвищення якості управління сучасними організаціями. Зростання конкуренції між компаніями стимулюється інтелектуальними змінами, глобалізацією та переходом на постіндустріальний етап розвитку у багатьох країнах. Інформатизація, технологічний прогрес та міжнародна економічна інтеграція також значно впливають на систему управління організацій.

Деякі підприємства досягають успіху та розширюються на світовому ринку або розширюють свою діяльність, що збільшує їх капітал. Проте існують

і компанії, які знаходяться у занепаді або навіть стикаються з банкрутством. У таких умовах підприємства особливо потребують постійного вдосконалення системи управління для досягнення високої ефективності та забезпечення конкурентоспроможності на ринку.

Це передбачає розвиток злагодженої команди, що можливий лише за умови наявності лідера, який координує роботу свого колективу.

Проблеми управління та керівництва є важливими для досягнення ефективності в організації. З одного боку, лідерство характеризується певним набором якостей, які дозволяють успішно впливати на інших. З іншого боку, воно представляє собою процес несилового впливу на досягнення цілей організації. Для забезпечення ефективності роботи організації необхідно виконання всіх функцій менеджменту. Лідерство пронизує всю систему управління, оскільки без ефективного керівництва важко досягти успіху в функціях планування, організації, мотивації та контролю. Лідери повинні бути здатні стимулювати інших, позитивно впливати на них і вести до досягнення сприятливих результатів.

Під час дослідження впливу лідерства на ефективність роботи організації, цілеспрямовано використовують поняття "управлінський лідер". Згідно з нашою точкою зору, управлінський лідер - це особа, яка успішно поєднує в собі лідерські та менеджерські якості. Як менеджер, він використовує свої законні повноваження та статусну владу для ефективного вирішення організаційних завдань, а як лідер, він використовує особистий вплив на підлеглих.

За своїм статусом управлінський лідер є керівником - це ідеальний тип керівника, який поєднує в собі якості лідера та менеджера. Управлінське лідерство проявляється, передусім, у вдосконаленні організаційної культури, що допомагає розвивати елементи, які забезпечують ефективну діяльність компанії для досягнення стратегічних цілей.

Взаємини лідерства присутні на всіх рівнях компанії, відображаючи встановлені взаємини сил, влади і впливу на процеси міжособистісного спілкування та організаційної діяльності. Феномен управлінського лідерства виникає тоді, коли підлеглі визнають авторитет і вплив свого керівника не лише через статусну владу, але й через силу його особистості. Управлінський лідер має можливість використовувати ресурси організації, недоступні менеджерам-нелідерам або неформальним лідерам груп у складі компанії.

Ефективність управлінського лідерства, що є основою успішності організації, визначається здатністю планувати і впроваджувати зміни відповідно до стратегічних ідей і цілей. Ефективний управлінський лідер повинен вміти подолати опір змінам. Специфіка управлінського лідерства визначає особливості оцінки його ефективності. Модель оцінки ефективності управлінського лідерства в значній мірі залежить від його здатності створювати організаційну структуру і використовувати процедури, що гарантують результативність діяльності [1].

Отже, глобалізація та інформатизація суспільного розвитку впливають на інституційну природу лідерства в компаніях. Лідерство в управлінні

організацією розглядається як складне поняття, що відображає різноманітність управлінських процесів, а також плюралізм форм організацій.

Перелік використаних джерел:

1. Кожушко Л. Ф., Щербакова А. С. Лідерство як передумова ефективної системи менеджменту організації. *Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки».* Випуск 4(92) 2020 р. С.85-95.

Леонід Шевчук

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ОПТИМІЗАЦІЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ТНК

Глобалізація суттєво впливає на транснаціональний бізнес, вимагаючи нових підходів до управління та оптимізації корпоративної системи. В цьому контексті роль та значення материнської компанії зазнають змін, ставлячи перед ними нові виклики та вимоги. Сучасна динаміка ринку змушує транснаціональні корпорації (ТНК) постійно адаптуватися та шукати ефективні стратегії розвитку. Основою зростання капіталізації та забезпечення конкурентних переваг ТНК на міжнародному рівні є вдосконалення системи корпоративного управління.

Експерти Всесвітнього банку та Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у 1999 році визначили корпоративне управління як ключовий фактор підвищення економічної ефективності, що виходить за межі інтересів лише акціонерів та корпорацій і слугує джерелом конкурентоспроможності країн, а також важливим чинником економічного та соціального прогресу [1].

Однією з найважливіших складових ефективного корпоративного управління є забезпечення гармонізації інтересів різних груп зацікавлених сторін, включаючи акціонерів, вище керівництво, співробітників та інші зацікавлені особи. Важливим є вибудовування ефективних комунікацій та стратегій, які сприятимуть стабільному розвитку та досягненню загальних цілей компанії.

Повне визначення корпоративного управління надає ОЕСР, яке описує його як систему, що забезпечує керівництво та контроль у компаніях. Ця система передбачає наявність визначених відносин між менеджментом компанії, її радою директорів, акціонерами та іншими зацікавленими суб'єктами. Корпоративне управління створює структуру для визначення цілей компанії, засобів досягнення цих цілей та контролю за її діяльністю. Належне корпоративне управління створює необхідні стимули для досягнення встановлених цілей в інтересах компанії та акціонерів, а також сприяє здійсненню ефективного контролю, заохочуючи тим самим більш раціональне використання ресурсів компанії [2].